

Науковий реферат статті Полуянової О. І.

"Завдання підсистеми управління відтворенням основних засобів на підприємстві в сучасних умовах господарювання"

Основні фонди підприємств – це найважливіша частина національного багатства будь-якої країни. Їх стан є найважливішим чинником економічного розвитку держави. За даними Міністерства статистики України, до кінця 2010 року міра зносу основних фондів досягла 74,9 %. Це є наслідком того, що далеко не на всіх підприємствах створені системи управління відтворенням основних засобів. Найчастіше заміна застарілого устаткування здійснюється стихійно, на підприємствах відсутні науково обґрунтовані плани заміни застарілої техніки.

Процес відтворення основних засобів – це складова всього процесу виробництва і управління ним має здійснюватися в комплексній взаємодії з управлінням рештою підсистем підприємства.

Типову модель процесу відтворення основних засобів підприємств характеризують три особливості відтворення основних засобів: циклічність; одночасність авансування і поступовість зносу; наявність двох груп джерел фінансування відтворення – внутрішньої і зовнішньої. Третя особливість має на увазі капіталізацію вкладених у відтворення основних засобів ресурсів.

Адаптивна модель процесом відтворення основних засобів підприємства на принципах капіталізації дає можливість управляти параметрами господарських процесів так, щоб досягти збільшення капіталізації. Організаційна частина моделі забезпечує реалізацію управлінських рішень, а економічна – відповідає за формування відповідних фінансових ресурсів для їх реалізації.

У процесі виробництва відбувається фізичне старіння основних фондів, що може бути компенсовано на суму амортизаційних відрахувань, якщо цикл компенсації зносу працюватиме в нормальному режимі, а також розширено за рахунок циклу капіталізації (за умови прибутковості підприємницької діяльності) і за рахунок зовнішніх вступів. Проте жодним чином не вдасться компенсувати моральний знос.

На основі вивчення підходів різних авторів до управління відтворенням основних засобів запропоновано розглядати його в рамках відповідного механізму інвестування.

Такий підхід дозволяє використовувати різні внутрішні та зовнішні механізми регулювання діяльності підприємства у взаємозв'язку і

взаємобалансованості з використанням інструментів фінансової, інвестиційної, амортизаційної, цінової та податкової політики в рамках інвестиційно-технологічної й організаційно-виробничої підсистем.

Визначено перелік завдань, що вирішуються за допомогою механізму інвестування відтворення основних засобів. До них віднесені: забезпечення ефективного використання наявних основних засобів; контроль за ритмічністю потоків у контурі компенсації зносу; забезпечення ритмічності функціонування й оптимізації відрахувань з прибутку на капіталізацію; управління науково-технічним прогресом для своєчасного запобігання і компенсації морального зносу; управління інвестиційною привабливістю для максимізації залучення зовнішніх вступів; управління структурою фінансування інвестицій в основний капітал підприємства. Вирішення цих завдань неможливе без комплексного врахування інформації про процеси у відповідних підсистемах системи управління підприємством.

Література: 1. Вартість основних засобів у 2000 – 2010 роках [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://www.ukrstat.gov.ua/operativ/operativ2011/ibd/vozed/vozed_u.htm. 2. Алескерова Ю. В. Кредитне забезпечення відтворення основних засобів сільськогосподарських підприємств : автореф. дис. ... канд. екон. наук : 08.00.08 / Ю. В. Алескерова ; Нац. наук. центр "Ін-т аграр. економіки" УААН. – К., 2008. – 20 с. 3. Андрушків Б. М. Формування адаптивної моделі управління процесом відтворення господарського капіталу на засадах підвищення капіталізації підприємства [Електронний ресурс] / Б. М. Андрушків, Л. М. Мельник, О. Б. Погайдак // Сталій розвиток економіки. – 2012. – № 5. – С. 71–78. – Режим доступу : http://www.nbuv.gov.ua/portal/soc_gum/sre/2012_5/71.pdf. 4. Бойчик І. М. Економіка підприємства : [навч. посіб.] / І. М. Бойчик. – [Вид. 2-ге, доповн. і переробл.]. – К. : Атіка, 2007. – 528 с. 5. Єрфорт І. Ю. Аналіз системи амортизації основних засобів в Україні / І. Ю. Єрфорт, Ю. О. Єрфорт // Економіка розвитку. – 2011. – № 2. – С. 50–53. 6. Мустеца І. В. Особливості аналізу ефективності відтворення основних засобів готельних господарств / І. В. Мустеца // Актуальні проблеми економіки. – 2012. – № 11. – С. 148–153. 7. Таньков К. М. Економічне обґрунтування формування системи управління експлуатацією устаткування / К. М. Таньков // Економіка розвитку. – 2009. – № 4. – С. 74–77. 8. Щирська О. В. Відтворення і новий підхід до амортизації основних засобів / О. В. Щирська // Актуальні проблеми економіки. – 2012. – № 5. – С. 298–305. 9. Кондратова Е. П. Функционирование внутрипроизводственной системы управления воспроизводством основных фондов на предприятиях железнодорожного транспорта [Электронный ресурс] / Е. П. Кондратова. – Режим доступа : www.dvags.ru/download/rio/j2008-1/12.doc. 10. Бичик С. В. Словарь экономических терминов / С. В. Бичик, А. С. Даморацкая, И. В. Даморацкая. – Мн. : Вышэйшая школа, 2009. – 271 с. 11. Золотогоров В. Г. Экономика : энциклопедический словарь / В. Г. Золотогоров. – Мн. : Интерпрессервис ; Книжный Дом, 2003. – 720 с.

Інформація про автора

Полуянова Олена Іванівна – канд. екон. наук, доцент кафедри економіки і фінансів Автомобільно-дорожнього інституту Державного вищого навчального закладу "Донецький національний технічний університет" (84605, Україна, Донецька обл., м. Горлівка, вул. Кірова, 51, e-mail: PoluyanovaEI@rambler.ru).